

Vad oroar sig personer på Åland för?

Aktuella orosmoln enligt ÅSUBs
webbpanel hösten 2022

Ester Laurell, tillfällig utredare

Bakgrund – webbenkäten Orosmoln

- En uppföljning av vissa frågor ur den åländska Tillitsstudien 2018
- Frågor även från svenska och finländska undersökningar
- ÅSUBs webbpanel består av personer som tidigare ingått i oberoende urval i någon ÅSUB-undersökning och som anmält sitt intresse. De svarande består sålunda av personer som åtminstone i viss utsträckning är intresserade av samhällsfrågor.
- Webbpanelen bestod ht 2022 av 556 personer, varav **392 svarade** på frågorna om hur oroande de ansåg olika temaområden vara
- Resultatet är viktat för att motsvara befolkningen (kön, åldersgrupp)
- Tre huvudfrågor med 9-14 temaområden att ta ställning till utifrån en fyrgradig skala – *Inte alls oroande ... Mycket oroande*
- En öppen fråga efter varje huvudfråga: *"Finns det något annat du oroar dig för..."*

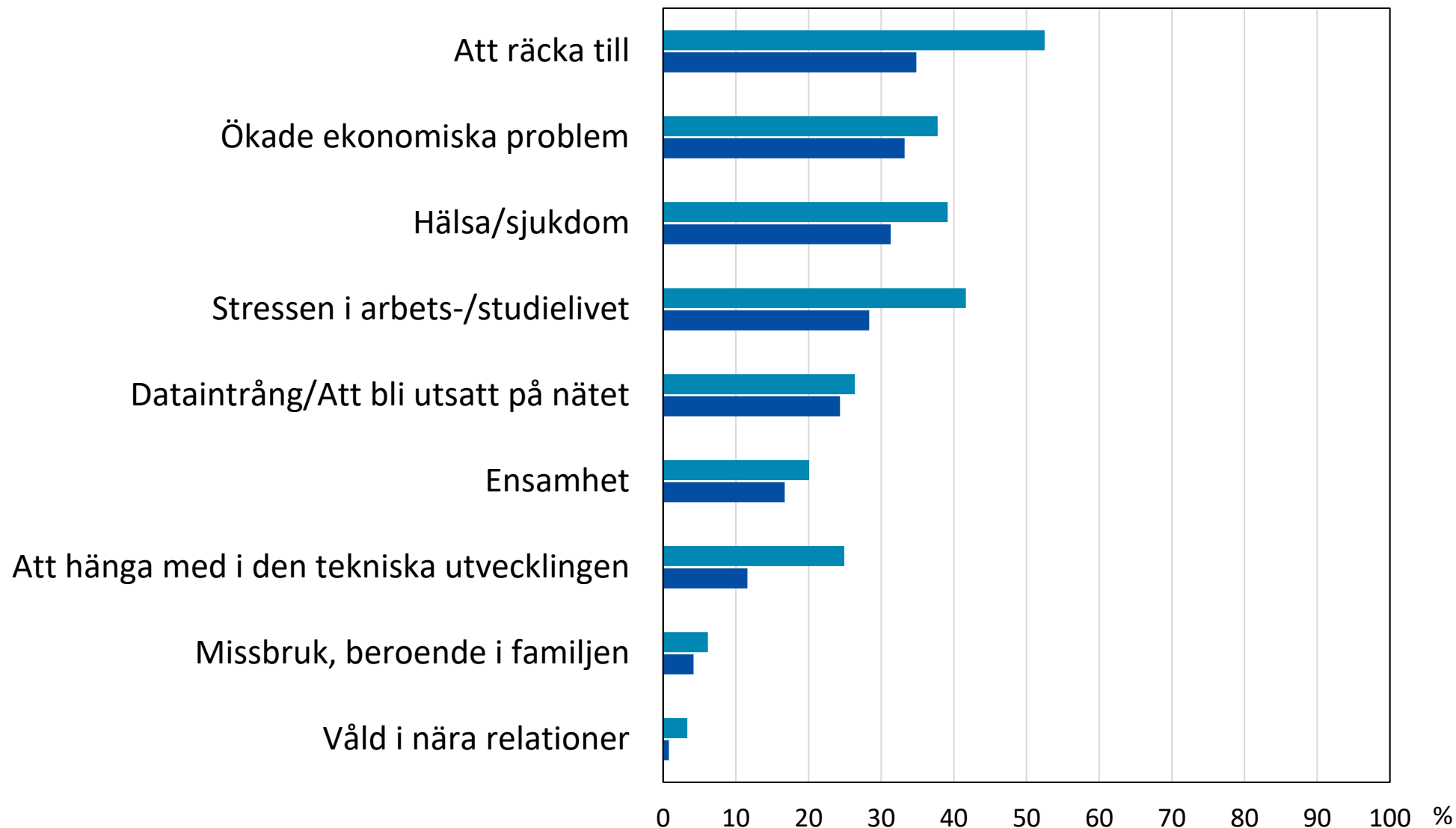
Om du ser till ditt eget eller din familjs liv,

hur oroande upplever du följande inför framtiden?

Foto: privat

Orosmoln i eget eller familjens liv efter kön i procent, N = 392

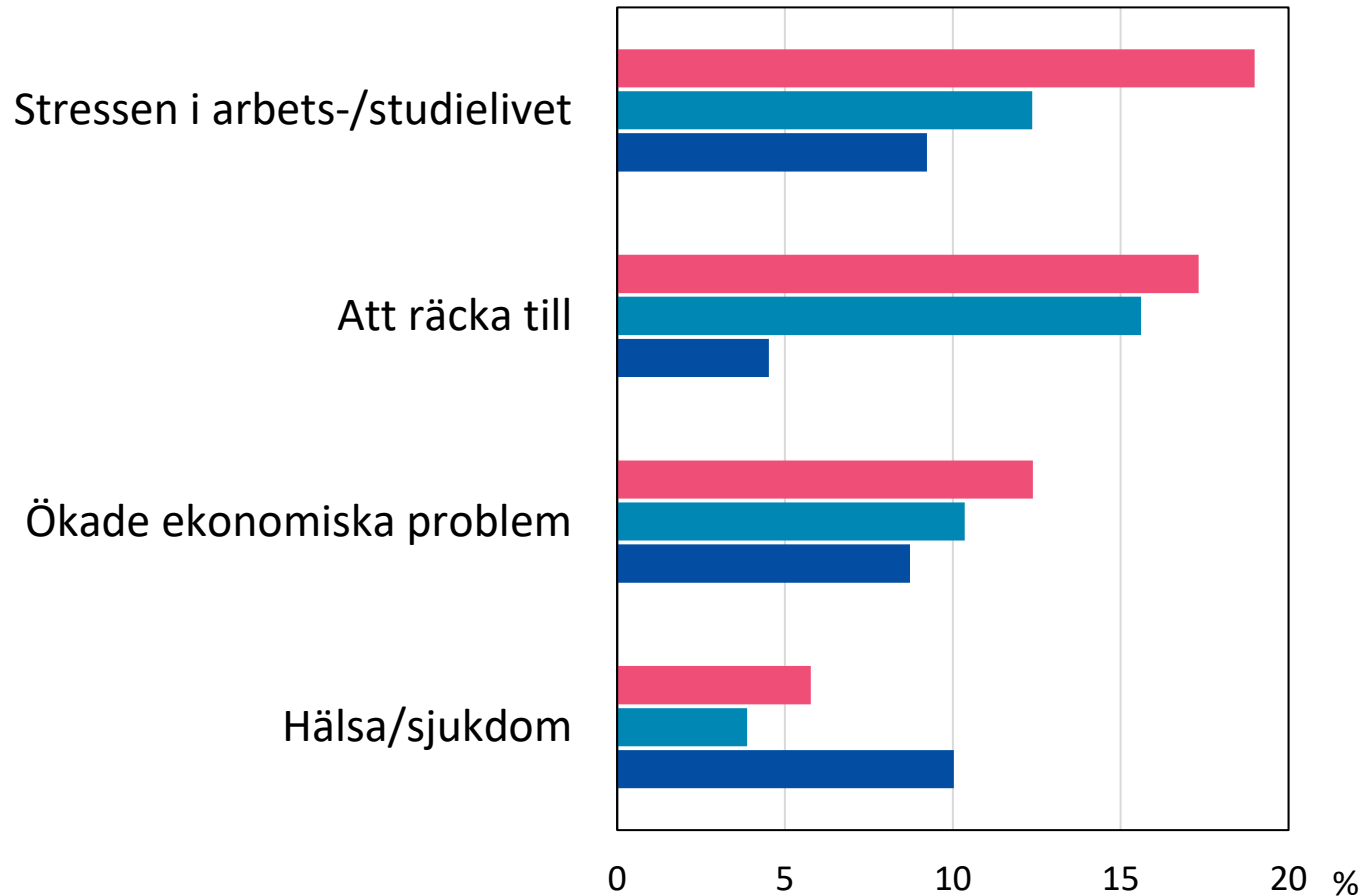

I redovisningen har svarsfrekvensen för *Ganska oroande* och *Mycket oroande* räknats ihop.

■ Kvinna ■ Man

Källa: ÅSUB

Mycket oroande i eget eller familjens liv efter åldersgrupper i procent*, N = 314

■ 18-34 år ■ 35-49 år ■ 50-64 år

I den äldsta gruppen var andelen *Mycket oroande* väldigt liten för samtliga alternativ, mellan 1 och 6 procent, vilket gör att dessa inte redovisas i figuren.

*Notera att skalan slutar vid 20 procent
Källa: ÅSUB

75 öppna svar ”Finns det något annat du oroar dig för..”

30 procent – oro för **ekonomin** oftast med exempel

25 procent – oro för **kriget i Ukraina, Putin och allmänt krigshot**

17 procent – oro för **hälsa**

17 procent – oro för **barn och familjemedlemmar/nära släktningar** på olika sätt

- *Stressen/pressen om att få lönen att räcka till alla utgifter. Att samhället är utformat för tvåsamhet, inte för ensamstående. (Kvinna, 33)*
- *Att bli äldre och inte kunna klara sig själv (Kvinna, 76)*
- *Krig, osv (Kvinna, 39)*
- *Ökade bensinpriser, ökade matpriser och ökade elpriser (Kvinna, 29)*
- *Vår hälsa, kostnader för medicinerna, framkomlighet, bil/ej bil (Man, 78)*
- *Situationen i omvärlden (Man, 28)*
- *Ingen avlastning på Åland, så en stor oro ligger kring att vi föräldrar skall orka med allt med barn, hus och den ekonomiska situationen som står för dörren. (Kvinna, 31)*
- *Stigande låneräntor och inflationen (Man, 31)*

Sammanfattning

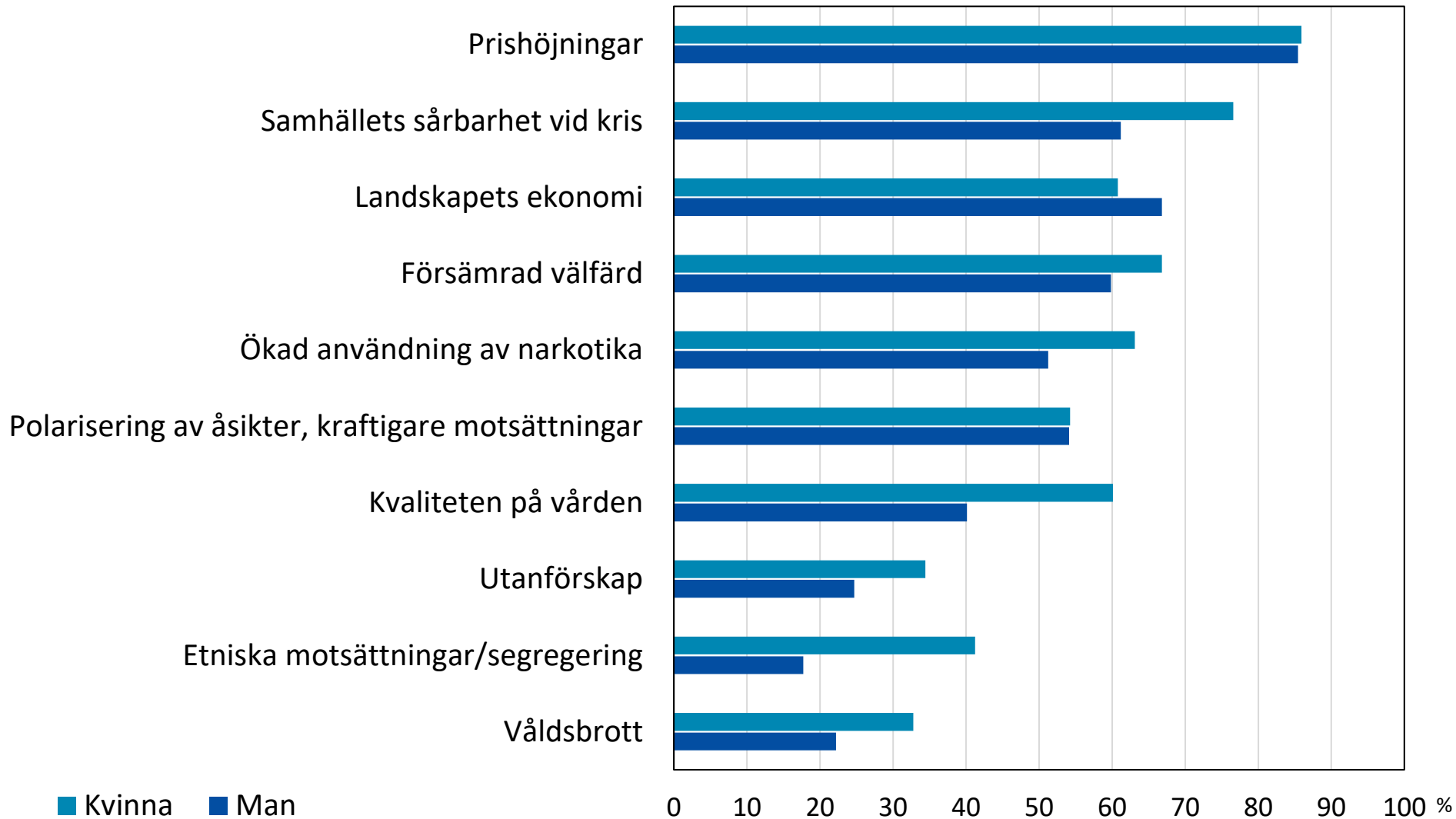
När de svarande ser till sitt eget och sin familjs liv oroar de sig mest för stressen i arbetslivet, för att räcka till och för ekonomin.

**Om du ser till läget på Åland idag,
hur oroande upplever du följande
inför framtiden?**

Foto: privat

Orosmoln gällande läget på Åland efter kön i procent, N = 392

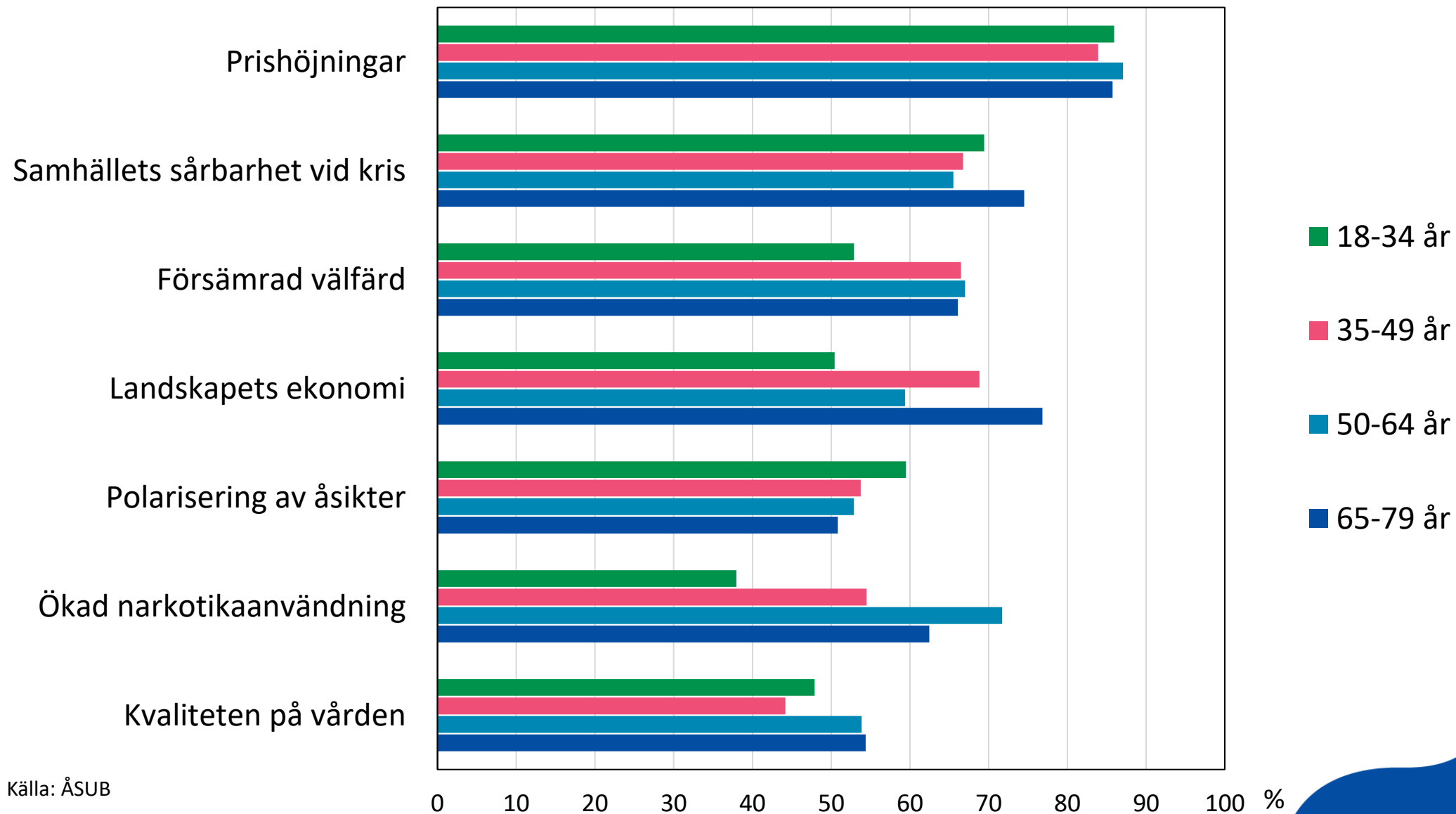

I redovisningen har svarsfrekvensen för *Ganska oroande* och *Mycket oroande* räknats ihop.

■ Kvinna ■ Man

Källa: ÅSUB

De sju största orosmolnen gällande läget på Åland efter åldersgrupp i procent, N = 392

Källa: ÅSUB

54 öppna svar ”Finns det något annat du oroar dig för..”

35 procent – oro för **politiken, politiker och förvaltning**

11 procent – oro för **infrastruktur, planer och satsningar**

11 procent – oro för **samhällsekonomi och samhällsklimat**

7 procent – oro för **självstyrelsens utveckling**

- *Att politikerna fortsätter ta dåliga och kortsiktiga beslut som får dyra konsekvenser för framtiden (Man, 35)*
- *Klimatkrisen, energikrisen, vattenskydd och politiker (Kvinna, 32)*
- *Är mycket bekymrad när tjänstemän på landskapet anser sig stå över lagen. (Man, 62)*
- *Det alltmer hårdnande klimatet i debatten, partiernas polarisering, att det saknas samarbetsvilja och respekt (Kvinna, 76)*
- *Vindkraftsplanerna runt om Åland. De kommer förstöra vår miljö. (Man, 46)*
- *Finlands hållning till självstyrelsen och vårt svenska språk (Man, 60)*
- *Skärgårdens utsatthet och sämre levnadsvillkor (Kvinna, 44)*
- *Vårt barns framtid på Åland. Hur kommer det att se ut om 10-20 år? (Kvinna, 36)*

Sammanfattning

När de svarande ser till läget på Åland idag, oroar de sig mest för prishöjningar, samhällets sårbarhet vid kris och en ökad användning av narkotika.

**Om du ser till läget i världen idag,
hur oroande upplever du följande
inför framtiden?**

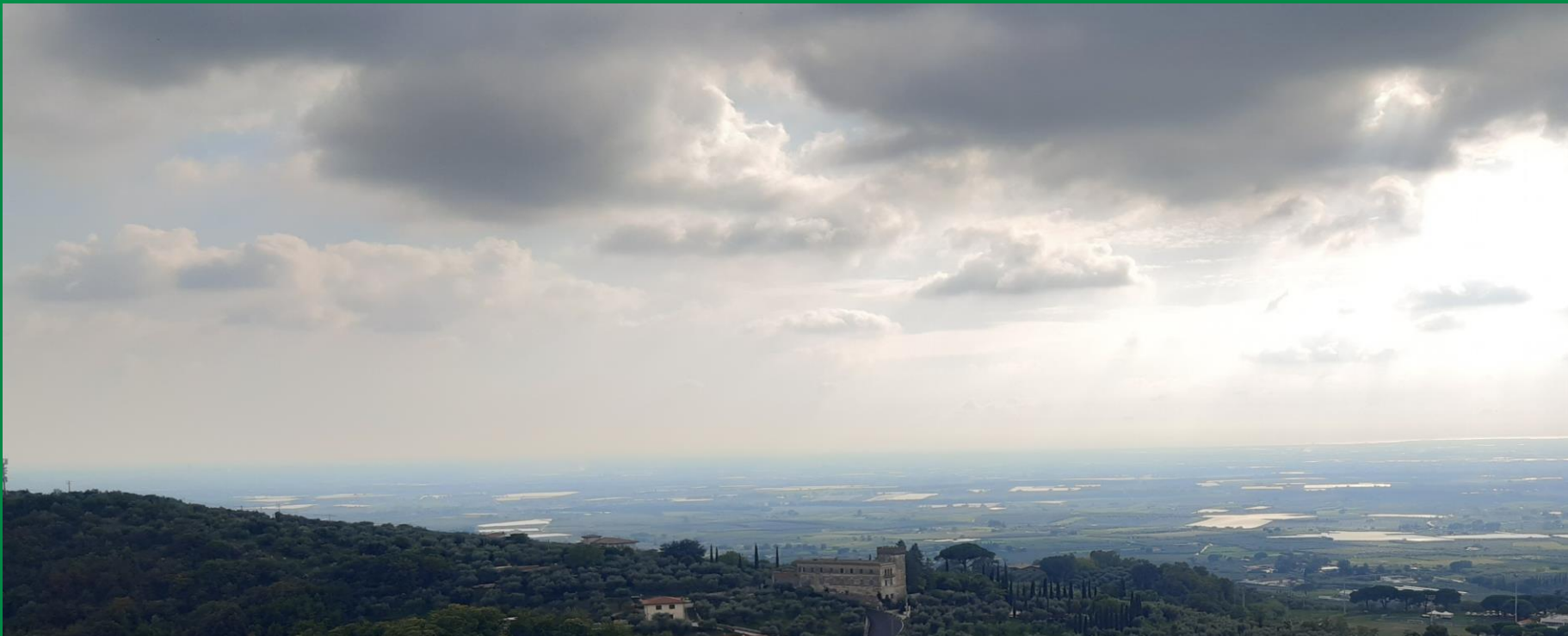
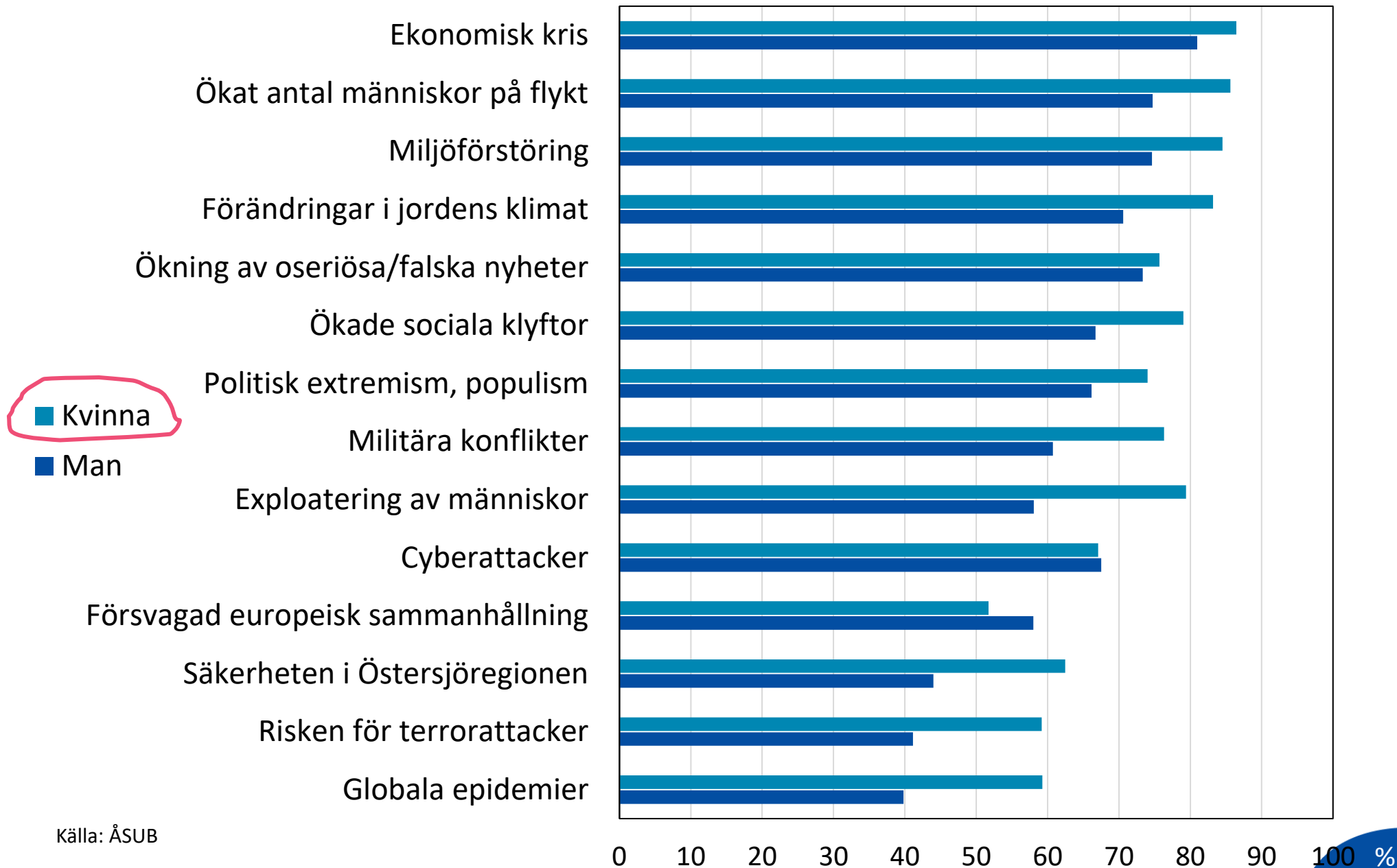

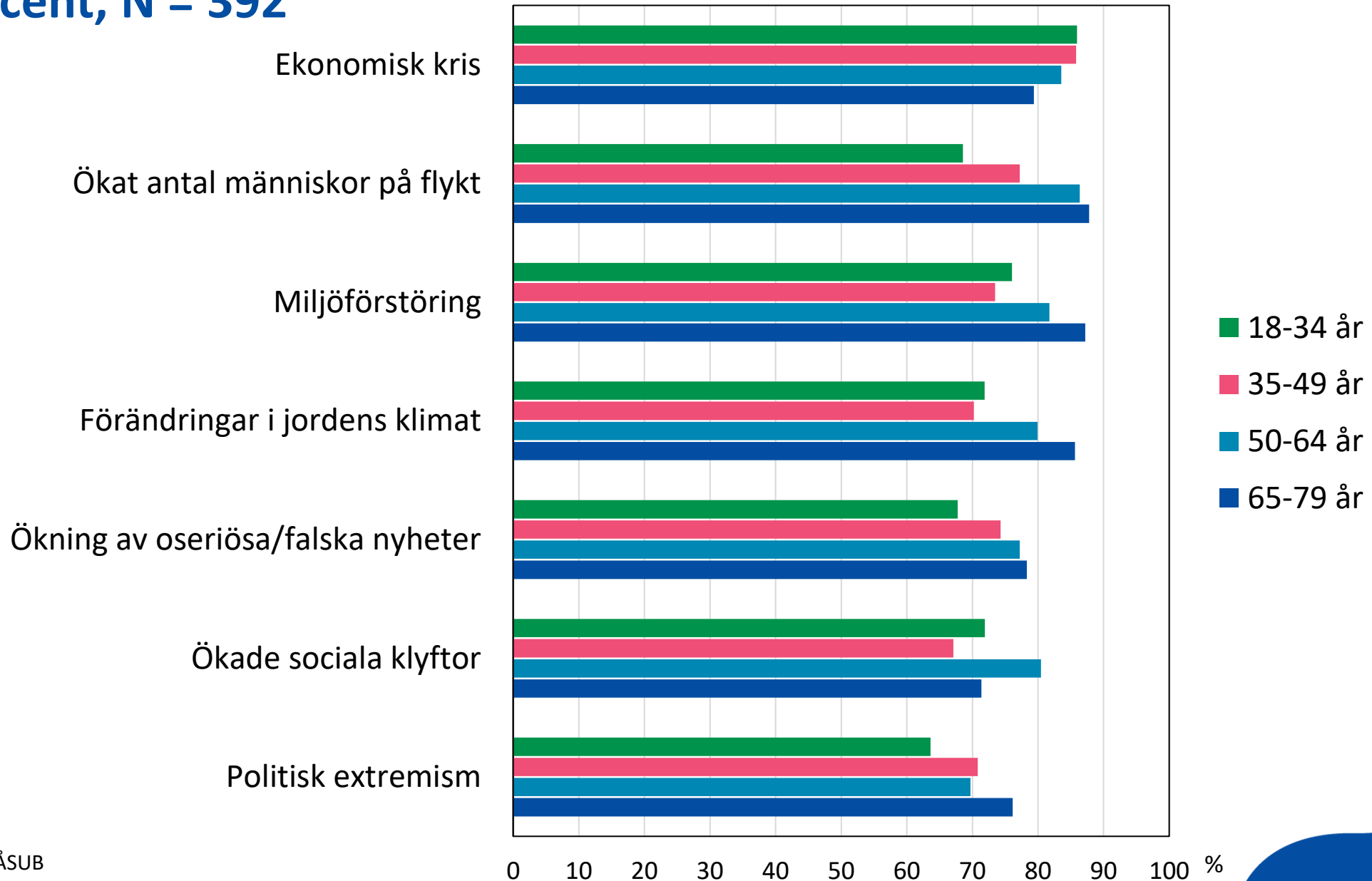
Foto: privat

Orosmoln gällande läget i världen efter kön i procent, N = 392

I redovisningen har svarsfrekvensen för *Ganska oroande* och *Mycket oroande* räknats ihop.

De sju största orosmolnen gällande läget i världen efter åldersgrupp i procent, N = 392

Mest *Mycket oroande* i världen enligt åldersgrupp

- 18-34 år Förändringar i jordens klimat, Miljöförstöring och Ekonomisk kris
- 35-49 år Miljöförstöring, Förändringar i jordens klimat och Ekonomisk kris
- 50-64 år Förändringar i jordens klimat, Ökning av oseriösa/falska nyheter och Miljöförstöring
- 65-79 år Förändringar i jordens klimat, Miljöförstöring och Ökat antal människor på flykt

37 öppna svar ”Finns det något annat du oroar dig för...”

Oro för maktmissbruk, populism, klimatet, miljöförstöring och ökade klyftor

- *Ökade klyftor pga inkomstskillnader i samhället oroar mycket!! (Kvinna, 55)*
- *Stora ändringar i miljön som regenererar större katastrofer i världen! 🤯 (Man, 56)*
- *Allt våld som förekommer av stater och terrorgrupper mot befolkningen inom sina egna länder. (Kvinna, 65)*
- *Militära konflikter driver de tre sista frågeställningarna åt höger, dvs ökande oro (Man, 60)*
- *Ökade klyftor. Att de rika länderna får det bättre för sig på bekostnad av de fattiga länderna. Samtidigt som de rika länderna gör det så byråkratiskt krångligt och dyrt för sig med egen produktion så att all produktion flyttar annanstans, där den kan fortsätta utan håra miljökrav eller kollektivavtalsmässiga löner. (Kvinna, 49)*
- *Att regnskogen huggs ner i Brasilien och Indonesien (Man, 75)*
- *Tillgång till vatten, föroreningar som sprids, minskad biologisk mångfald, försurning av havet, den globala uppvärmningen (Kvinna, 34)*

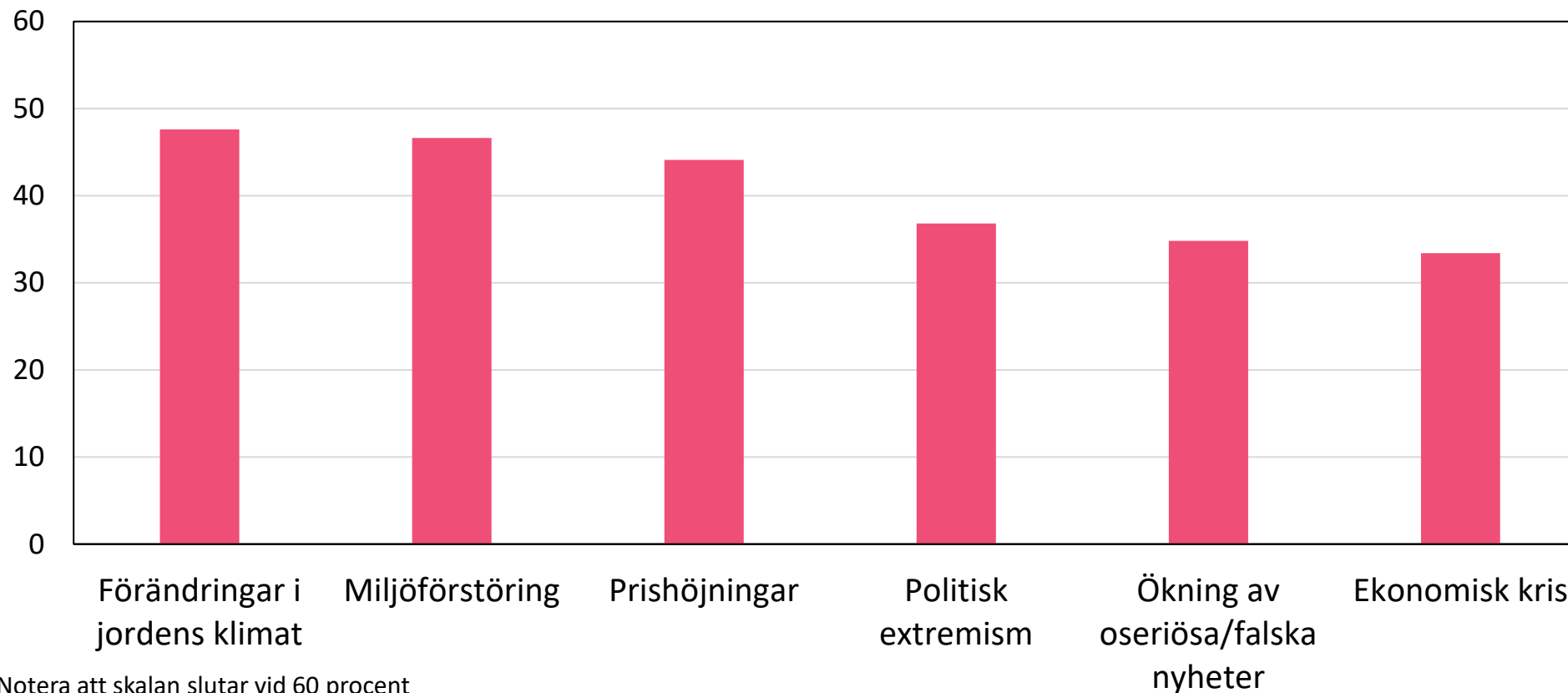
Sammanfattning

När de svarande ser till läget i världen idag, oroar de sig mest för förändringar i jordens klimat, miljöförstöring och politisk extremism.

Sammanfattning ÅLAND 2022

Vad oroar sig webbpanelen allra mest för? Alla temaområden sammanslagna

MYCKET OROANDE enligt de svarande i procent, både kvinnor och män*, N = 392

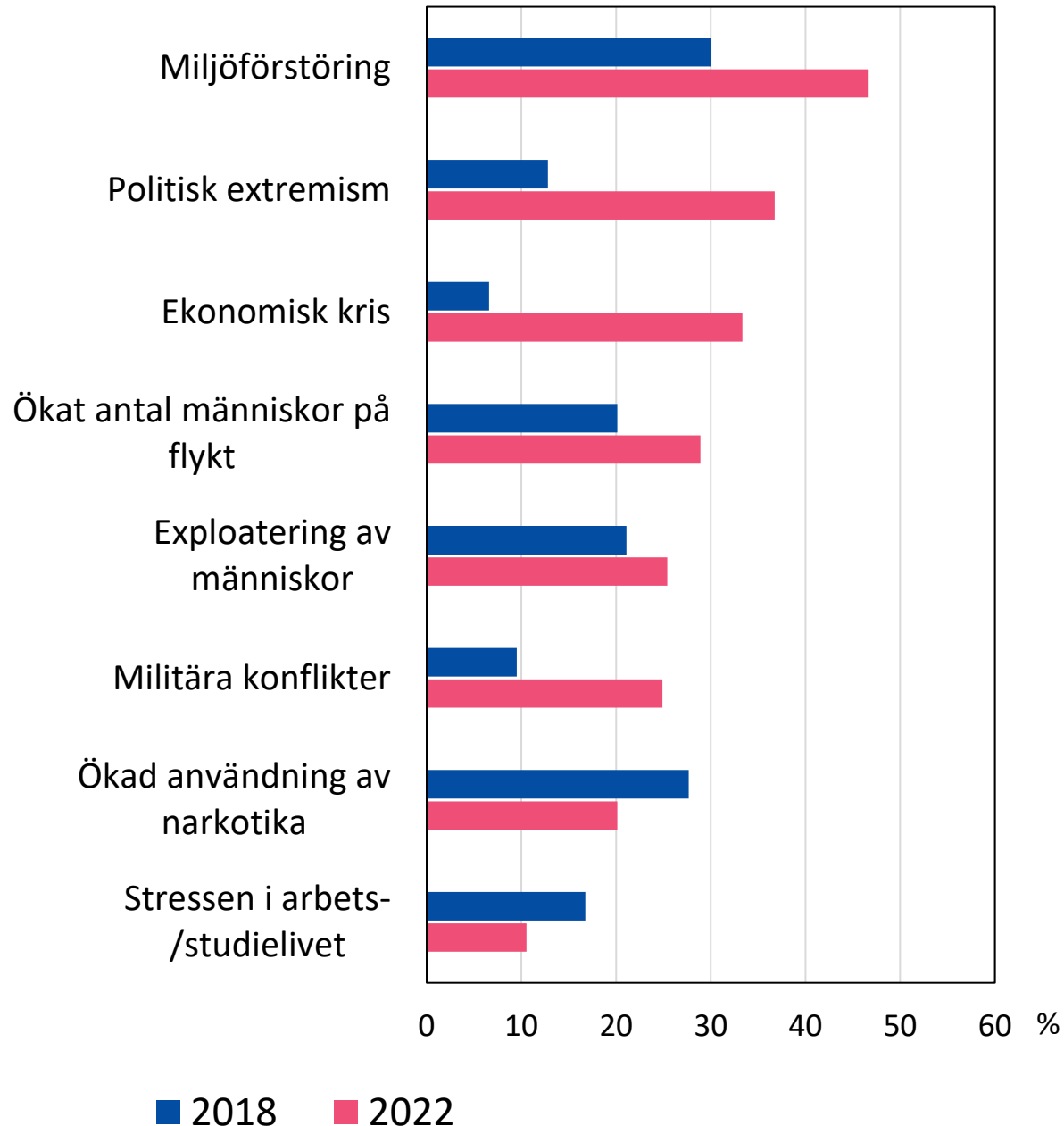
*Notera att skalan slutar vid 60 procent

Källa: ÅSUB

De största OROSMOLNEN på Åland

Jämförelse mellan 2018 och 2022

MYCKET OROANDE/
BEKYMRAR MIG MYCKET
enligt de svarande i procent,
både kvinnor och män*,
N = 392 i Orosmoln 2022
N = 681 i Tillitsstudien 2018

*Notera att skalan slutar vid 60 procent
Källa: ÅSUB

Jämförelse med Tillitsstudien 2018 och Finländares oro enligt YLE 2020 och 2022

Åland 2018 (alla tre kategorier)

- Narkotikabruket
- Miljöförstöring
- Ökat antal människor på flykt
- Exploatering av människor

Finland 2020

- Åldringsvården
- Klimatförändringen
- Diskriminering/ojämlikhet
- Ökningen av falska nyheter
 - Hälsan, Arbetet, Corona (i öppna svar)

Åland september 2022

- Förändringar i jordens klimat
- Miljöförstöring
- Prishöjningar
- Politisk extremism

Finland april 2022

- Hur internationell politik påverkar Finland
- Krig och hot om krig
- Prisökningar
 - Krig, Hälsan, Egen försörjning (i öppna svar)

Avslutande kommentarer, 1 (2)

- 53 procent av de svarande i den finländska enkäten (som hade 2000 deltagare i april 2022) angav att deras världsbild hade förändrats under de två senaste åren i huvudsak på grund av Corona och kriget i Ukraina.

Flera svarande sade att de förlorat sin trygghetskänsla och tillit till framtiden.

- I en jämförelse till Tillitsstudien 2018 har oron ökat märkbart på Åland inom flera områden.
- På Åland upplevde den yngsta åldersgruppen 18-34 år fler företeelser gällande det egna livet som *Mycket oroande* i högre grad än andra åldersgrupper.
- Ett åländskt svar på frågan *Finns det något annat du oroar dig för i världen?* tangerar det som framkom i den finländska undersökningen att ens världsbild och grundtrygghet rubbats under det senaste året/åren:
 - *Ja, precis allt känns som att går åt fel håll. Kan inte hitta något jag inte är bekymrad över. (Kvinna, 35)*

Avslutande kommentarer, 2 (2)

I övrigt var oron för situationen på Åland och i världen större hos de äldre deltagarna i webbpanelen, och kvinnor oroar sig mer än män för nästan allt.

Eftersom oro är påfrestande är det viktigt även ur ett folkhälsoperspektiv att hjälpa människor hantera sin oro och osäkerhet.

Enligt Folkhälsomyndigheten i Sverige uppgav 43 procent av befolkningen i åldrarna 16–84 år besvär av ängslan, oro eller ångest år 2021.

Förekomsten av oro har stigit sedan 2015. Förekomsten bland kvinnor var 51 procent och bland män 34 procent .

Forskare visar att det går att träna sin tolerans för oro. I länken finns ett exempel från Karolinska institutet.

<https://ki.se/forskning/nyfiken-pa-oro-konsten-att-gilla-laget>

Tack för visat intresse!

Ester Laurell
ester.laurell@asub.ax

www.asub.ax

